एवंराज्येदुःखान्युक्त्वायत्तत्रसुखंतत्सर्वेषामप्यस्तीत्याह स्वेस्वेइति ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ राज्याभिमानेतापोधिकइत्याह हतइति ॥ ४९ ॥ अमुक्तःनित्यसंबद्धः ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ कइति प्राप्यकोभि पद्येतनकोपीत्यर्थः अतउपशममेवलभेत्प्राप्नुयात् ॥ ५३ ॥ त्रिदंडविष्टंभोयथान्योन्याश्रयेणतिष्ठतिएवंमित्रादयःसप्त नात्रतेषांप्रधानगुणभावोस्तीत्यर्थः ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ तत्रउदयावृद्धिक्षयस्थानाख्या

सर्वःस्वेस्वेगृहेराजासर्वःस्वेस्वेगृहेगृही ॥ निग्रहानुग्रहान्कुर्वंस्तुल्योजनकराजभिः ॥ ४७॥ पुत्रादारास्तथैवात्माकोशोमित्राणिसंचयाः ॥ परैःसाधारणात्येतेतै स्तैरेवास्यहेतुभिः ॥ ४८ ॥ हतोदेशःपुरंदग्धंप्रधानःकुंजरोमृतः ॥ लोकसाधारणेष्वेषुमिथ्याज्ञानेनतप्यते ॥ ४९॥ अमुक्तोमानसैर्दुःखैरिच्छाद्वेषभयोद्भवैः ॥ शिरोरोगादिभीरोगैस्तथैवाभिनियंतृभिः ॥ ५० ॥ द्वंद्वैस्तैस्तैरुपहतःसर्वतःपरिशंकितः ॥ बहुप्रत्यर्थिकंराज्यमुपास्तेगणयन्निशाः ॥ ५२ ॥ तदल्पसुखमत्यर्थं बहुदुःखमसारवत् ॥ तृणाग्निज्वलनप्रख्यंफेनबुद्बुदसंनिभं ॥ ५२ ॥ कोराज्यमभिपद्येतप्राप्यचोपशमंलभेत् ॥ ममेदमितियच्चेदंपुरंराष्ट्रंचमन्यसे ॥ ५३ ॥ ब लंकोशममात्याश्चकस्यैतानिनवानृप ॥ मित्रामात्यपुरंराष्ट्रंदंडःकोशोमहीपतिः ॥ ५४ ॥ सप्तांगस्यास्यराज्यस्यत्रिदंडस्येवतिष्ठतः ॥ अन्योन्यगुणयुक्तस्यकः केनगुणतोधिकः ॥ ५५ ॥ तेषुतेषुहिकालेषुतत्तदंगंविशिष्यते ॥ येनयत्सिध्यतेकार्यंतत्प्राधान्यायकल्पते ॥ ५६ ॥ सप्तांगश्चैवसंघातस्त्रयश्चान्येनृपोत्तम ॥ सं भूयदशवर्गोयंभुंक्तेराज्यंहिराजवत् ॥ यश्चराजामहोत्साहःक्षत्रधर्मैरतोभवेत् ॥ ५७ ॥ सतुष्येद्दशभागेनततस्त्वन्योदशावरैः ॥ नास्त्यसाधारणोराजानास्तिरा ज्यमराजकं ॥ ५८ ॥ राज्येऽसतिकुतोधर्मोधर्मेऽसतिकुतःपरं ॥ योप्यत्रपरमोधर्मःपवित्रंराजराज्ययोः ॥ ५९ ॥ पृथिवीदक्षिणायस्यसोश्वमेधोनयुज्यते ॥ सा हमेतानिकर्माणिराजदुःखानिमैथिल ॥ ६० ॥ समर्थाशतशोवक्तुमथवापिसहस्रशः ॥ स्वदेहेनाभिषंगोमेकुतःपरपरिग्रहे ॥ ६१ ॥ नमामेवंविधांयुक्तामीद शंवक्तुमर्हसि ॥ ननुनामत्वयामोक्षःकृत्स्नःपंचशिखाद्भुतः ॥ ६२ ॥ सोपायःसोपनिषदःसोपासंगःसनिश्चयः ॥ तस्यतेमुक्तसंगस्यपाशानाक्रम्यतिष्ठतः ॥ छत्रादिषुविशेषेषुपुनःसंगःकथंनृप ॥ श्रुतंतेनश्रुतंमन्येमृषावापिश्रुतंश्रुतं ॥ ६४ ॥

नीतिशास्त्रोक्ताः ॥ ५६ ॥ संभूयेति तथाऽचेतनःकोशःस्वपुष्ट्यैमित्रादीन्भुंक्तेएवंमित्रादयोपिकोशमितिजडयोरेवोपकार्योपकारकभावोनतुजडाजडयोः ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ असतीतिच्छेदः परंमोक्षसुखं ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ईदृशंसत्वसंबंधेनसंकरकर्तृत्वं ॥ ६२ ॥ उपायोनिदिध्यासनं उपनिषत्श्रवणमननेउपासंगोध्यानांगानियमादीनि निश्चयस्तद्धेतुर्ब्रह्मात्मैकत्वानुभवः पाशानाक्रम्यकामादीन् जित्वा ॥ ६३ ॥ श्रुतंशास्त्रंतेत्वयानश्रुतंनज्ञातंमृषादंभेन ॥ ६४ ॥

Digitized by Google